

DİJİTAL OKURYAZARLIK DERSİ

Teknoloji ve Yaşam Boyu Öğrenme

Dr. Öğr. Üyesi Hakkı BAĞCI

Yaşamboyu Öğrenmenin Tanımı ve Kapsamı

- Yaşamboyu öğrenme, genel olarak, bireyin kendi kişisel, sosyal ya da mesleki yeterliliğini çeşitli nedenlere bağlı olarak yaşamı boyunca değiştirmek ya da geliştirmek istemesidir.

Yaşamboyu Öğrenmenin Tanımı ve Kapsamı

Yaşamboyu öğrenen bireylerin;

- Öğrenme ilgi ve gereksinimini saptayabilen,
- Öğrenme inancına sahip,
- Öğrenmeye istekli ve meraklı olan,
- Bilgi okuryazarı,
- Öğrenme motivasyonuna sahip,
- Öğrenmede kararlılık gösteren ve Öğrenmeyi düzenleyebilen kişiler olması beklenmektedir.

Yaşamboyu Öğrenmenin Tanımı ve Kapsamı

- **Kişisel gelişim**; bireyin, bireyler arası ve bireyler içindeki beceri ve yeterliklerinin gelişimini ifade eder.
- **Planlı gelişim**; bireyin çalışma yaşamı boyunca almış olduğu formal dersler, diplomalar, lisansüstü eğitim ya da teknik yeterlikler gibi çeşitli eğitim biçimlerini içerir.
- **Rastlantıya bağlı gelişim**; bireyin iş yaşamı ve iş dışındaki yaşamında ortaya çıkan planlanmamış öğrenmesini ifade eder.
- **Deneyime dayalı gelişim**; kısaca bireyin yaparak öğrenmesidir. Bu gelişim türü bireyin, diğer bireylerin yaptıklarını gözlemleyerek ve uygulamalar yoluyla ileri düzey beceriler ve yeterlikler kazanmasını içerir.

Lifelong Learning

Yaşamboyu Öğrenme ve Geleneksel Öğrenmede Farklılıklar

- Yaşamboyu öğrenme geleneksel dediğimiz ve zorunlu örgün eğitim sonrasında başlayan bir süreç değil, aksine temellerinin aile içinde atıldığı ve bireyin tüm eğitim yaşamı sırasında ve sonrasında devam eden bir süreçtir.

Yaşamboyu Öğrenme ve Geleneksel Öğrenmede Farklılıklar

Geleneksel Öğrenme	Yaşamboyu Öğrenme
<ul style="list-style-type: none"> • Öğretici bilginin kaynağıdır.	<ul style="list-style-type: none"> • Öğretici bilginin kaynağı için yol gösteren, rehberdir.
<ul style="list-style-type: none"> • Öğrenenler bilgiyi öğreticiden alır.	<ul style="list-style-type: none"> • Bireyler yaparak, yaşayarak öğrenir.
<ul style="list-style-type: none"> • Öğrenenler kendi kendine çalışır.	<ul style="list-style-type: none"> • Bireyler grup içinde ve birbirlerinden öğrenir.
<ul style="list-style-type: none"> • Öğrenenler kendilerinden beklenen içeriği tamamladıktan sonra testler yardımıyla değerlendirilir, bir sonraki öğrenme içeriğine erişime izin verilmez.	<ul style="list-style-type: none"> • Değerlendirme, öğrenme stratejilerine rehberlik etmek ve gelecekteki öğrenmelerine yol göstermek için yapılır.
<ul style="list-style-type: none"> • Tüm öğrenenler aynı etkinlikleri gerçekleştirir.	<ul style="list-style-type: none"> • Öğretici/rehber/danışman bireysel öğrenme planları geliştirir.
<ul style="list-style-type: none"> • Öğretici hizmet öncesi eğitim alır, süreç içinde hizmet içi eğitimlere katılır.	<ul style="list-style-type: none"> • Öğretici/rehber/danışman yaşamboyu öğrenendir. Hizmet öncesi eğitimleri ile sürekli mesleki gelişmeleri birbirleri ile bağlantılı olarak devam eder.
<ul style="list-style-type: none"> • Öğrenme sürecinde “iyi” öğrenenler belirlenir ve bunların ileri eğitimlerini sürdürmelerine fırsat verilir.	<ul style="list-style-type: none"> • Bireyler yaşamları boyunca öğrenme olanağına sahiptir.

Yaşamboyu Öğrenme ile İlişkili Kavramlar

- Yaşamboyu öğrenme bireyin aktif ve sürekli olarak bilgiyi kullanmasını gerektirir. Gereksinim duyduğu bilgiye anında ulaşp, kendi bilgi, beceri ve yeterlikleriyle örtüştürüp kullanabilen, dahası buna yenilerini katabilen bireyler yaşamboyu öğrenebilen bireylerdir.

Yaşamboyu Öğrenme ve Bilgi Okuryazarlığı

- Yaşamı boyunca herhangi bir nedene bağlı olarak gereksinim duyduğu bilgiye ulaşp, bu bilgileri kendi ilgi, beceri ve yeteneklerine adapte edebilen ve yenilerini katabilen bireyler ise yaşamboyu öğrenebilen bireylerdir.

- Yaşamboyu öğrenme bir amaç ise bilgi okuryazarlığı bu amacın gerçekleştirilebilmesinin aracıdır.

Yaşamboyu Öğrenme ve Bilgi Okuryazarlığı

Doyle'a göre (1994) bilgi okuryazarı;

- Doğru ve yeterli bilginin karar verme için temel oluşturduğunun bilincinde olan,
- Bilgi gereksinimini fark eden,
- Bilgi gereksinimine bağlı olarak sorularını formüle eden,
- Bilginin potansiyel kaynaklarını belirleyebilen,
- Başarılı bir bilgi arama stratejisi geliştirebilen,

Yaşamboyu Öğrenme ve Bilgi Okuryazarlığı

Doyle'a göre (1994) bilgi okuryazarı;

- Bilgisayar ve diğer teknolojileri kullanarak bilgi kaynaklarına kolaylıkla ulaşabilen,
- Bilgiyi değerlendirebilen,
- Uygulama yapabilmek için bilgiyi düzenleyen,
- Mevcut bilgi yapısı içinde yeni bilgiyi birleştirebilen,
- Bilgiyi eleştirel düşünme ve sorun çözmede kullanabilendir.

Yaşamboyu Öğrenme ve Bilgi Okuryazarlığı

- Bilgi okuryazarı olmak, bilgiye gereksinim duyulduğunda bunu hissetmek ve gereksinim duyulan bilgiye ulaşmak, değerlendirmek ve etkili olarak kullanabilmektir.
  - Öğrenmeyi öğrenme, birey yaşamında açık uçlu bir etkinliktir ve bireyin doğumundan yaşamının sonlanmasına kadar devam eden çabalarıdır.

Yaşamboyu Öğrenme ve Yetişkin Eğitimi

- Eğitimin ya da öğrenmenin belirli bir zaman ve mekanla sınırlı olamayacağını ve bireyin doğumundan ölümüne kadar devam edeceğini vurgulayan yetişkin eğitimi sanılanın aksine, zorunlu eğitimin tamamlanmasından sonra başlayan bir süreç değildir ve bu şekilde değerlendirilmemelidir.
- Yetişkin eğitimi belirli bir plan ve programa bağlı kalmadan, yaşam içinde kendiliğinden informal olarak gerçekleşebileceği gibi, eğitim kurumları tarafından bir program çerçevesinde yapılandırılmış biçimde de gerçekleşebilir.

Yaşamboyu Öğrenme ve Yetişkin Eğitimi

Knowles'ın (1990) yetişkin eğitiminin olabilmesi için şu temel ilkelerin olması gerektiğini belirtmiştir:

Yetişkin olarak adlandırılan bireylerin;

- Kendini doğru olarak algılaması
- Deneyimlerinin olması
- Öğrenmeye hazır olması
- Öğrenme yöneliminin olması ve
- Öğrenme motivasyonlarının olması gerekmektedir.

Yaşamboyu Öğrenmede İlkeler ve Stratejiler

Avrupa Birliği Komisyonu yaşamboyu öğrenme memorandumunda 21. yüzyıl yaşamboyu öğrenme çerçevesinin nasıl olması gerektiğini altı temel stratejiyle açıklamıştır.

Bunlar;

- Herkes için temel beceriler,
- İnsan kaynaklarına daha fazla yatırım,
- Eğitimde yeniliklerin ve yeni yöntemlerin geliştirilmesi,
- Her türlü eğitime değer verilmesi/belgelendirilmesi,
- Rehberlik ve danışmanlık hizmetlerinin yeniden gözden geçirilmesi,
- Eğitimin olabildiğince öğrenenlere yakınlaştırılmasıdır.

Yaşamboyu Öğrenmede İlkeler ve Stratejiler

Milli Eğitim Bakanlığı yaşamboyu öğrenme strateji belgesi (2009)

- Yaşamboyu öğrenmenin eş güdümü için tarafların görev ve sorumluluklarının açıkça belirtildiği bir yasal düzenlemenin yapılması
- Toplumsal farkındalık artırılarak yaşamboyu öğrenme kültürünün oluşturulması
- Etkin izleme, değerlendirme ve karar verme için veri toplama sisteminin güçlendirilmesi
- Tüm bireylere okuma yazma becerisi kazandırılarak okuryazar oranında artış sağlanması
- Temel eğitim başta olmak üzere eğitimin tüm kademelerinde okullaşma oranlarında artış sağlanması
- Eğitim kurumlarının fiziki altyapısı ile eğitici personel sayısının ve niteliğinin ihtiyaçlara uygun hale getirilmesi
- Öğretim programlarının değişen ihtiyaçlar doğrultusunda sürekli güncellenmesi
- Bireylerin çağın değişen gereksinimlerine uyum sağlayabilmeleri amacıyla bilgi ve iletişim teknolojilerinin kullanımının etkin hale getirilmesi

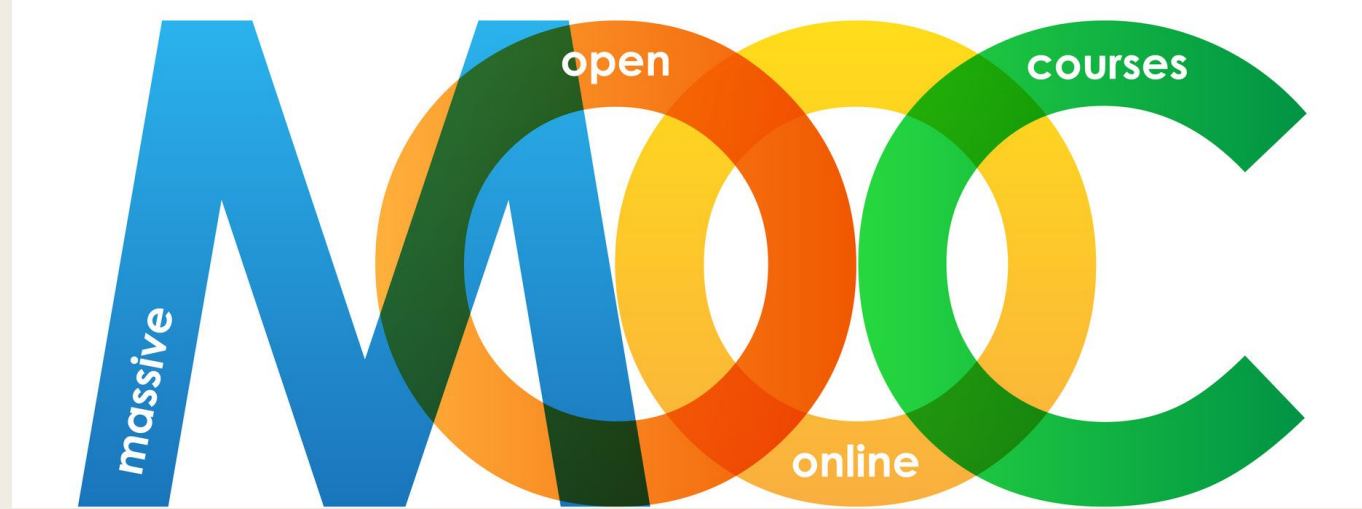
Yaşamboyu Öğrenmede İlkeler ve Stratejiler

- Yaşamboyu öğrenme kapsamında mesleki rehberlik hizmetlerinin güçlendirilmesi
- Yaşamboyu öğrenmeye katılım sürecinde dezavantajlı bireylere özel önem verilmesi
- Mesleki yeterlilik sistemi aktif hale getirilerek kalite güvence sisteminin kurulması
- Öğretim programları arasındaki ve okuldan-işe, işten-okula geçişlerin kolaylaştırılması
- İşgücünün niteliğinin uluslararası rekabet edebilir seviyeye ulaştırılması
- Yaşamboyu öğrenmenin finansmanının taraflarca paylaşılmasının sağlanması
- Yaşamboyu öğrenme kapsamında uluslararası işbirliğinin ve hareketliliğin artırılması
- Yaşlıların sosyal ve ekonomik hayata etkin katılımlarını artırmak üzere yaşamboyu öğrenme faaliyetlerinin desteklenmesi gibi konuları kapsamıştır.

Kitlesel Açık Çevrimiçi Dersin Tanımı ve Kapsamı

- Eğitim, teknolojideki sürekli yenilik ve gelişimlerden en çok etkilenen alanlardan biridir ve özellikle internet ve internete dayalı web teknolojileri bilginin küresel olarak dolaşımına ve paylaşımına izin verdiğinden, eğitim de herkes için standart hale dönüşmüştür.

- Eğitimin isteyen herkesin erişimine açık olmasını sağlayan uygulamalardan birisi de Kitlesel Açık Çevrimiçi Derslerdir (Massive Online Open Courses: MOOC).

Kitlesel Açık Çevrimiçi Dersin Tanımı ve Kapsamı

- Kitlesel
- Açık
- Çevrimiçi
- Ders

Kitlesel Açık Çevrimiçi Dersin Tanımı ve Kapsamı

- **Kitlesel (Massive)** : Çok büyük, devasa anlamına gelen bu ilk kavram, genellikle büyük öğrenen sayılarıyla ilişkilendirilmektedir. Kitlesellik özelliği ile fiziksel kampüs sınırlarının dışında küresel mega sınıf kavramına dikkat çekilmekte, ayrıca, öğrenenlerin farklılığından, kullanılan araçların sayısına kadarki çeşitliliğe vurgu yapılmaktadır.

- **Açık (Open)**: Açık olma kavramı, bu uygulamanın küresel mega sınıflardaki esnekliğine vurgu yapmaktadır. Başka bir deyişle açıklık, bilgiyi talep eden bireyler ve bilgi kaynakları arasında sınırların ortadan kalktığı öğrenme yapısını ifade etmektedir.

Kitlesel Açık Çevrimiçi Dersin Tanımı ve Kapsamı

- **Çevrimiçi (Online)** : Bu kavram kitlesel açık ders uygulamalarının, çevrimiçi ortamda ve ağlar üzerinden yürütülmesini ifade eder. Kitlesel açık çevrimiçi ders uygulamalarının kitlesel olabilmesinin nedeni, öğrenme amacıyla yararlanılan çevrimiçi ortamın ve kullanılan web'e dayalı teknolojilerin öğrenenlere diledikleri zaman ve yerde diğer öğrenenlerle ve öğretici ile etkileşimde bulunabilmesine olanak sağlamasıdır.

- **Ders (Courses)**: Öğrenme içeriğinin akademik olarak yapılandırılmasını, eğitsel bir plan çerçevesinde ve pedagojik yaklaşımlarla ders içeriğinin tasarılmasını ifade eder.

Kitlesel Açık
Çevrimiçi
Ders Türleri

- Bağlantıcı KAÇD (Connectivist MOOC)
- Extention KAÇD (Extention MOOC)
- Melez KAÇD (Hybrid MOOC)

Kitlesel Açık Çevrimiçi Derslerin Özellikleri

Özel Tasarım Platform Yazılımı

Ders Anlatım Videoları

Bilgisayarlı Sınav ve Ödevler

Akran Değerlendirmesi

Destekleyici Materyaller

Ortak Tartışma Alanı

Sertifikalar Veya Rozetler

Öğrenme Analitiği

Kitlesele Açık Çevrimiçi Derslerin Geleneksel Sistemdeki Derslerden Farkları

Çevrimiçi öğrenme etkinliği

Hatırlama ve testlerin öğrenme açısından önemi

Tam (mastery) öğrenme:

Akran ve kendi kendini değerlendirme:

Kısa formatlı videolar:

Çevrimiçi forumlar ve tartışma grupları: